

 teatre lliure

Tres versions de la vida - fitxa pedagògica

Tres versions de la vida: fitxa pedagògica

L'autora: Yasmina Reza

Escriptora i actriu francesa, neix a París el 1959.

És filla d'una violinista hongaresa, exiliada fugint de la dictadura comunista, i d'un enginyer jueu mig rus, mig iranià. Estudia sociologia i teatre a la universitat París X i a l'escola de Jacques Lecoq. Comença fent d'actriu, amb peces de Molière, Marivaux, o Sacha Guitry. L'any 1987, el seu primer text, *Conversations après un enterrement*, estrenat a la Villette de París, obté el premi Molière a la Millor Peça Teatral. El 1988 també és nominada als Molière per la traducció al francès de la versió de Steven Berkoff de *La metamorfosis*, de Franz Kafka, i el 1990 el rep per la Millor Producció Fringe amb *La Traversée de l'hiver*. El 1994

estrena *Art*, la seva peça més coneguda, a Berlín i París, on aquesta vegada rep tres premis Molière, al Millor Autor, a la Millor Peça Teatral i a la Millor Producció. L'obra es representa arreu, i rep també els premis a la Millor Obra a Londres i a la Millor Peça Estrangera a Berlín, entre molts d'altres.

L'any 1997, escriu el seu primer llibre de relats, *Hammerklavier*, i l'any 1999, la seva primera novel·la: *Une désolation*, seguida d'*Adam Haberberg*, l'any 2003. L'any 2005 es publiquen els relats *Nulle part* i *Dans la luge d'Arthur Schopenhauer*. Des del 2006 va seguir Nicolas Sarkozy durant la seva campanya electoral per elaborar un llibre-enquesta que està previst per a l'octubre d'aquest any.

Sinopsi

L'Henri i la Sonia han convidat a sopar Hubert i Inès Finidori. L'Henri vol publicar un article a l'*Astrophysical Journal* i espera que Hubert, un científic influent, l'ajudi. Si l'article es publica, l'ascendiran. Els amfitrions pensen tot just el menú quan truquen a la porta. Els convidats, per desgràcia, s'han equivocat de dia i vénen a sopar un dia abans del que havien previst. La nevera està buida, el nen no s'ha adormit i no para de plorar... La vetllada comença amb molt mal peu i Hubert porta una notícia terrible: l'*Astrophysical Journal* acaba de publicar un article sobre el tema que Henri ha estat investigant durant tres anys.

El director: Xicu Masó

Actor, director i docent. Es va formar professionalment al Lliure, fent d'ajudant de direcció de Fabià Puigserver i de Lluís Pasqual. Va fundar el Talleret de Salt, el 1977, i l'escola El Galliner de Girona. Actualment és membre de la productora La Mirada, fundada el 2004 amb l'actor i director Pep Tosar.

ha dirigit, entre d'altres peces:

Al vostre gust, de W. Shakespeare. Inauguració Festival de Barcelona Grec.

El fantàstic Francis Hardy, de B. Friel. Teatre Romea, Fòrum de les Cultures.

Sota el til·ler, de Connor Mac Pherson. Centre Dramàtic del Vallès i Sala Becket de Barcelona.

El mestre i Margarita, de Mikhail Bulgàkov Teatre Lliure, Festival de Barcelona Grec. Premi Serra d'Or 2004. Premi Butaca al Millor Espectacle Teatral 2004. Nominat als Premis Max 2004.

Revés, d'Antonio Tabucchi Teatre Lliure. Teatro de La Abadía.

Réquiem, d'Antonio Tabucchi. Teatre Tantarantana.

Sa història des senyor Sommer, de Patrick Süskind. Teatre Artenbrut. Sala Muntaner.

ha participat com actor a, entre d'altres espectacles:

L'oncle Vània, d'A. Txèkhov, dir. Joan Ollé. Teatre Lliure.

El fantàstic Francis Hardy, de B. Friel, dir. Xicu Masó. Teatre Romea.

Víctor o els nens al poder, de R. Vitrac. dir. Joan Ollé. Teatre Lliure.

Càndid, de Voltaire. Dir. Carles Alfaro. Teatro de la Comedia de Madrid.

Nit de reis, de W. Shakespeare, dir. Konrad Zschiedrich. Talleret de Salt. Mercat de les Flors. Teatro de la Comedia de Madrid.

L'hort dels cirerers d'A. Txèkhov, dir. Konrad Zschiedrich. Talleret de Salt. Mercat de les Flors.

Propostes didàctiques

A continuació es proposen diferents temes per tal que els professors en triïn els més adients: convidem a treballar àrees diverses com la literatura, la història del teatre, els llenguatges artístics o la filosofia.

Les activitats estan recomanades per quart d'ESO i els dos cursos de Batxillerat.

Activitat 1 – Una comèdia àcida

Tres versions de la vida és una comèdia contemporània. Segurament, si busques informació als diaris, trobaràs diferents adjectius que qualifiquen el muntatge del Lliure: obra mordaç, vitriòlica, vodevilesca, irònica... El que és segur és que en totes les notícies coincidirà la paraula comèdia.

Busca informació sobre el terme comèdia i respon a les següents preguntes:

- Quines característiques té la Comèdia com a gènere dramàtic?
- La Comèdia és una de les formes més conegudes del drama grec. Quina altra en destacaries? Descriu-ne les diferències.
- El gran esclat de la Comèdia a Espanya es produeix a l'anomenat segle d'Or. Quin segle és, aquest? Explica'l a grans trets des del punt de vista literari.
- Busca tres autors de Comèdia de l'època grega, tres del segle d'Or espanyol i tres autors actuals.

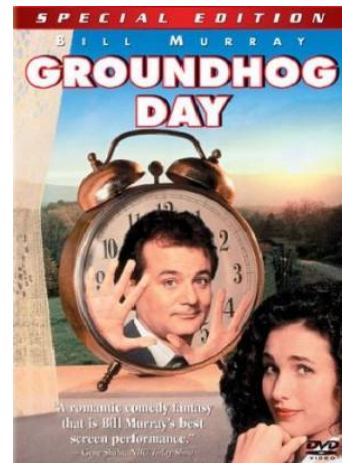

Activitat 2 – Segones oportunitats

Sovint l'art ha tractat el tema de les segones oportunitats: en pintura, els penediments són versions prèvies al resultat final que resten sota les capes de pintura i que podem descobrir mitjançant raigs X.

Tres versions de la vida ens permet jugar amb uns mateixos fets que, en canviar lleument, transformen l'acció. Com passa a la vida, on els tons de veu condicionen de manera molt diferent una conversa (de vegades pensem en allò que no hem dit com ho volíem dir, o en aquella paraula que no hem sabut dir a temps...), a l'obra se'ns presenten tres situacions d'un mateix fet, amb lleugeríssimes variacions.

En aquest exercici, cal fer una comparativa entre una pel·lícula i el muntatge del Teatre Lliure. La pel·lícula és *Groundhog Day* (*Atrapado en el tiempo*) de Harold Ramis, del 1992.

Un cop vist l'espectacle i la pel·lícula, cal organitzar una xerrada per comparar ambdues històries. Aquests són alguns dels temes que poden tractar-se:

- Què podem fer per acceptar el passat que no ens agrada?
- Quin esdeveniment històric esborraríem, si poguéssim fer marxa enrera?
- Per què costa tant d'aprendre dels errors?
- Quines diferències hi ha, en el tractament del temps, entre ambdues obres?
- I quines diferències hi ha, en el tractament dels personatges?
- Quins filòsofs han tractat aquests temes?

Activitat 3 – Sobre Yasmina Reza

Llegeix amb atenció l'article següent. El va escriure Fabienne Pascaud, periodista del setmanari francès *Télérama*.

Buscant l'absolut

Aquesta artista, homenatjada per la crítica internacional des de l'estrena d'Art -el 1998 la peça va guanyar el prestigiós Tony Award a Nova York i s'ha traduït a 35 idiomes-, els èxits de la qual es disputen els teatres d'arreu del món, des de Berlín a Londres, passant per Tòquio, Bombai, Johannesburg, Buenos Aires o Bratislava, va actuar a París a primers d'any el 2001, a la seva última obra.

Qui es podria imaginar que la que interpreta amb una fantasia extravagant l'alcohòlica que sempre fica la pota, la histèrica i divertida esposa de Trois versions de la vie, és l'autora de la obra? La seva cinquena i última comèdia, una variació àcida sobre les nostres impotències, les nostres mesquineses quotidianes, es va estrenar simultàniament la tardor de l'any 2000 a Viena, París i Atenes.

Però aquest reconeixement no impedeix que la campiona dels èxits dramàtics d'aquest inici de mil·leni destaquí interpretant patètiques fracassades. L'actriu i dramaturga no s'adorm a la palla, no adopta mai cap posat: coneix massa bé la precarietat de les coses, la fragilitat i la soledat dels éssers, per no mantenir sempre un desinterès irònic, una elegància distant. Com els seus personatges de teatre, de novel·la, de cinema: naufrags, melancòlics, estripats, enfrontats a un món que ja no entenen perquè és massa brutal, massa modern per a ells.

Els seus personatges, de Conversations après un enterrement (1987) a Art (1994), de La traversée de l'hiver (1989) a L'homme de hasard –sense oblidar l'heroi amarg de la seva primera novel·la/monòleg, Désolation (1999), o aquell altre, commovedorament angoixat, de Le pique-nique de Lulu Kreutz (2000), la pel·lícula del seu company Didier Martiny amb guió d'ella–, són homes i dones perdudes, orgullosos i divertits, que intenten viure malgrat tot. Conscients d'una existència, d'una història que s'escriu sense ells, però de la qual són testimonis sarcàstics.

La fragilitat i la soledat dels éssers

Passatgers que saben que són passatgers. Amb una certa glòria. Com els pares de l'autora, filla d'una violinista hongaresa que va decidir instal·lar-se a París quan va caure el teló d'acer, i d'un pare dedicat als negocis, un descendent brillant d'una família jueva que va fugir de la Rússia bolxevic. Yasmina sempre evoca amb tendresa la seva infància cosmopolita al si d'una família acomodada, artista, amant de la música i oberta al món. Sent admiració sobretot pel seu pare, pianista aficionat que, ja de gran, es va apassionar pels misteris de la religió jueva, una fascinació secreta que ella ha heretat.

Una imatge masculina que domina les obres, que ella sap fer expressar tan bé als homes. Que no somien interpretar els seus textos els actors més famosos, des de Sean Connery a Al Pacino, passant per Robert de Niro? Si els agrada tant és perquè la nostra hàbil estilista maneja a la perfecció l'elipsi, les frases cisellades entorn de l'essencial, simplíssimes en aparença però a través de les quals un gran intèrpret pot suggerir abismes. A base de

silencis justos, gairebé musicals.

El teatre de Yasmina Reza és un teatre de virtuosos; només ells poden insinuar la bogeria a través de la confusió, la plenitud a través dels buits; només ells poden gaudir somiant amb aquestes petites paraules, pures i dures com el vidre, ferotges i tot i així anodines.

Yasmina Reza s'inspira en el teatre de Nathalie Sarraute, que també manejava perfectament les paraules no formulades, els sobreentesos i d'altres frustracions silenciades, i vol expressar-ho tot a través del no-res, expressar la tragèdia còmicament, la seriositat amb la lleugeresa. Com si busqués l'absolut. I si l'actriu histèrica i divertida, la gloriosa creadora de teatre fos, a la seva manera, una gran mística?

Ara fes un comentari de text d'unes 20 línies. Cal que parisi esment al que Pascaud diu de la manera d'escriure de Reza, com també al seu perfil biogràfic.
